

Nr 44

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med redogörelse för Nordiska rådets trettonde session, såvitt skrivelsen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte i anslutning härtill väckta motioner.

Genom en den 9 april 1965 dagtecknad skrivelse, nr 67, har Kungl. Maj:t under åberopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag lämnat riksdagen redogörelse för Nordiska rådets trettonde session i Reykjavik den 13—den 18 februari 1965.

Skrivelsen har, såvitt gäller punkterna C 5, E 5 och E 6 av de under avdelning II behandlade sakerna, hänvisats till bevillningsutskottet.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 38 har riksdagen vid vårsessionen beslutat uppskjuta behandlingen av föreliggande skrivelse i ovan berörda delar jämte motioner till innevarande års höstsession.

Under punkten C 5 behandlas en vid sessionen antagen rekommendation, nr 7, av följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att vidtaga åtgärder — genom bilaterala avtal, genom revision av dubbelbeskattningsavtalen och sjömansskattelagarna eller på annat sätt — för att kommunandelarna av sjömansskatteintäkterna måtte tillfalla den beskattade sjömannens hemkommun, för såvitt gäller skatt erlagd av nordisk sjöman, som är hemmahörande i kommun i nordiskt land.

Under punkten E 5 behandlas en vid sessionen antagen rekommendation, nr 31, av följande lydelse:

Nordisk Råd henstiller til regjeringene å undersøke forutsetningene for å få i stand et felles besluttende samarbeidsorgan i tolltekniske spørsmål.

Under punkten E 6 behandlas vissa regeringsmeddelanden i anledning av tidigare rådsrekommendationer i skattespørsmål. Därav framgår bl. a. att Nordiska rådet på förslag av dess ekonomiska utskott beslutat betrakta rekommendationen nr 30/1962 angående samarbete i fråga om skatteutredningar såsom för rådets del slutbehandlad. — I fråga om rekommendation nr 27/1964 angående harmonisering av huvudformerna för indirekt be-

skattning har ekonomiska utskottet upplyst att informationer utöver dem utskottet erhållit vid finansministermötet i Köpenhamn den 1 december 1964 inte funnits att lämna från den koordinerande regeringens sida. Därvid har utskottet understrukit att de upplysningar som då erhöles endast avsåg läget beträffande eventuell övergång till mervärdebeskattning i Danmark och Sverige. Några upplysningar rörande den fråga, som rekommendationen åsyftade, nämligen behovet av en undersökning av förutsättningarna för en internationell anpassning av de nordiska systemen för indirekt beskattning, hade utskottet ej erhållit.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av den ifrågavarande skrivelsen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 752 av herr *Enarsson* och II: 886 av herr *Lothigius*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte understryka angelägenheten av en sådan reform av de nordiska reglerna rörande sjömansbeskattningen, att kommunandelarna av sjömansskatteintäkterna tillfaller den beskattade sjömannens hemkommun, om denna är belägen i Norden; samt

2) motionen I: 753 av herr *Lundström m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 67 måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville i samverkan med övriga nordiska länder utreda hur ett nära samråd skall kunna åstadkommas på skatteområdet mellan departement, olika myndigheter samt kommittéer och sakkunniga som sysslar med skatteutredningar.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 753 och II: 886.

Utskottet

De två rekommendationer, vilka behandlas i den till bevillningsutskottet hänvisade redogörelsen från Nordiska rådets trettonde session, syftar dels till genomförande av åtgärder, varigenom kommunandelen av sjömansskatteintäkt skall tillfalla sjömannens hemkommun, såvitt gäller skatt erlagd av nordisk sjöman, som är hemmahörande i kommun i nordiskt land (nr 7), dels ock till en undersökning av förutsättningarna för att få till stånd ett gemensamt beslutande samarbetsorgan i tulltekniska spörsmål (nr 31).

Anledningen till att Nordiska rådet antagit förstnämnda rekommendation är att enligt sjömansskattelagarna i de nordiska länderna sjömansskatt, som erlägges av utländska sjömän på nordiska fartyg, i sin helhet skall tillfalla den stat under vars flagga fartyget seglar och att dessa bestämmelser medfört betydande olägenheter för sådana mindre kommuner, vilkas

manliga befolkning till betydande del får sin inkomst ombord på andra nordiska länders fartyg än hemlandets.

Med anledning av ifrågavarande rekommendation har i de likalydande motionerna I: 752 och II: 886 hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte understryka angelägenheten av en sådan reform av de nordiska reglerna rörande sjömansbeskattningen, att kommunandelarna av sjömansskatteintäkterna tillfaller den beskattade sjömannens hemkommun om denna är belägen i Norden.

Nordiska rådets förevarande rekommendation syftar enligt sin ordalydelse till att genom »bilateral avtal, genom revision av dubbelbeskattningsavtalen och sjömansskattelagarna eller på annat sätt» tillgodose vederbörande hemortskommuners berättigade krav på andelar i sjömansskatteintäkterna. Syftet med motionerna är därför redan tillgodosett, varför anledning att avge särskild skrivelse enligt utskottets mening inte kan anses föreligga. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna I: 752 och II: 886.

I motionen I: 753 har framställts yrkande om utredning av frågan hur ett nära samråd skall kunna åstadkommas mellan de myndigheter, kommittéer och sakkunniga som sysslar med utredning av skatteregler.

Som utskottet framhöll i sitt betänkande nr 63 till förra årets riksdag är kontakter mellan de nordiska regeringarna i skattefrågor värdefulla inte minst därigenom att de kan skapa förutsättningar för ett bättre handelspolitiskt samarbete inom och utom Norden. Utskottet underströk särskilt vikten av samarbete i fråga om skatteutredningar och hänvisade därvid till Nordiska rådets rekommendation nr 30/1962.

Enligt utskottets mening torde samarbete på skatteområdet mellan de nordiska länderna ha etablerats i den utsträckning som rimligen kan begäras med hänsyn till ländernas inbördes, olikartade skatteregler. Detta bestyrkes för övrigt därav att Nordiska rådets ekonomiska utskott — under hänvisning till att en viss ökning av det nordiska skattesamarbetet skett och att en förbättrad ömsesidig information beträffande direktiv m. m. för kommittéer och sakkunniga ställts i utsikt — föreslagit rådet att betrakta rekommendationen nr 30, d. v. s. den som avser skattesamarbete, såsom för rådets del slutbehandlad. Detta förslag har, som framgår av den förevarande skrivelsen, godtagits av rådet.

De rekommendationer i fråga om harmonisering av bolagsbeskattningen som en lämplig väg att främja de ekonomiska förhållandena i Norden, om undersökning av förutsättningarna för en internationell anpassning av de nordiska systemen för indirekt beskattning samt om harmonisering av de nordiska ländernas regler om punktbeskattning, vilka antogs av Nordiska rådet förra året, syftar alla till ett sådant samarbete mellan de nordiska länderna, som i motionen åsyftas.

Utskottet kan därför inte biträda utredningsyrkandet i motionen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet

A) för riksdagen anmäla att de delar av Kungl. Maj:ts förevarande skrivelse nr 67, vilka hänvisats till bevillningsutskottet, icke föranleder någon erinran från utskottets sida;

B) hemställa att följande motioner, nämligen

1) de lika lydande motionerna I: 752 av herr Enarsson och II: 886 av herr Lothigius, samt

2) motionen I: 753 av herr Lundström m. fl., måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anført, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 4 november 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark*, herrar Yngve Nilsson, Wårnberg, Tage Johansson, Lundström, Billman, Enarsson och Sundin*; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås*, Brandt, Gustafson i Göteborg*, Vigelsbo, Engkvist*, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik, Forsberg och Carlsson i Västerås*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Yngve Nilsson, Lundström, Billman, Enarsson, Sundin, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo*, fru *Nettelbrandt* och herr *Eriksson* i Bäckmora, vilka

dels ansett att det avsnitt av utskottets yttrande, som på s. 3 börjar med orden »Som utskottet» och slutar med orden »i motionen», bort ersättas med text av följande lydelse:

»I artikel 18 i den 1962 mellan de nordiska länderna ingångna samarbetsöverenskommelsen, det s. k. Helsingforsavtalet, stadgas bl. a. att de nordiska länderna skall samråda i fråga om den ekonomiska politiken och därvid ägna uppmärksamhet åt möjligheterna att samordna åtgärder, som vidtas i konjunkturutjämnande syfte.

Skattepolitiken utgör otvivelaktigt ett av de viktigare momenten inom konjunkturpolitikens ram. Ett nordiskt samarbete på det konjunkturpolitiska området, till vilket Sverige genom avtalet förbundit sig, kan knappast realiseras utan en relativt nära kontakt beträffande skattepolitiken.

Fasta former för samarbete mellan de offentliga organ och myndigheter, som i Norden sysslar med skattefrågor, förekommer knappast, även om vid några tillfällen finansministermöten förekommit. Att skatteutredningar av olika slag liksom andra tillfälliga utredningar i och för sitt arbete införskaffar upplysningar om grannländernas rätt kan icke anses till fyllest i detta sammanhang. Härigenom åstadkommes ej den permanenta samverkan som erfordras. Någon motsvarighet till det nära samarbete mellan nordiska regeringsorgan, som t. ex. finns i fråga om lagstiftningen mellan justitiedepartementen, på kulturområdet mellan undervisningsministerierna och på det handelspolitiska området mellan handelsdepartementen etc. saknas i stort sett helt på skatteområdet.

Med hänsyn härtill är det förklarligt att de olika initiativ som tagits i Nordiska rådet till nordiskt samarbete på skatteområdet, t. ex. i fråga om företagsbeskattningen och den indirekta beskattningens huvudformer, hittills icke avsatt några egentliga resultat.

Det nordiska samarbetet befinner sig för närvarande i rask utveckling på skilda områden. Möjligheter skymtar också till en större uppgörelse mellan länderna på hela det ekonomiska området. Det är i detta läge viktigt, att också skattefrågorna — låt vara att beträffande dessa nationella hänsyn gör sig gällande i större omfattning än på många andra fält — kommer in i bilden. En första förutsättning är att kontakterna mellan myndigheterna är så utbyggda att ett effektivt samarbete rent organisatoriskt blir möjligt.

Utskottet finner sig på anförda skäl böra tillstyrka det i motionen I: 753 framförda yrkandet.

Vad skrivelsen i övrigt innehåller i de till utskottet hänvisade delarna för-
anleder icke något utskottets yttrande.»

dels ock ansett, att utskottet bort hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 752 av herr Enarsson och II: 886 av herr Lothigius icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

2) att riksdagen i anledning av motionen I: 753 av herr Lundström m. fl. måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville i samverkan med övriga nordiska länder utreda hur ett samarbete dem emellan skall kunna åstadkommas på skatteområdet,

3) att riksdagen i anledning av de delar av Kungl. Maj:ts förevarande skrivelse nr 67, vilka hänvisats till bevillningsutskottet, samt de föreliggande motionerna måtte giva Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anført och hemställt.